

KURSRAPPORT – JUS122, Høst 2015

KURSANSVARLIG: Jan-Ove Færstad

Kursrapporten er utarbeidet den 17. desember 2015 av Jan-Ove Færstad

1. FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

a) Kursets struktur og generelle gjennomføring

Undervisningen på kurset JUS 122, Skadebot består av forelesninger, storgruppeundervisning og arbeidsgruppeundervisning. Mitt generelle inntrykk er at samtlige av disse undervisningselementene har fungert godt. Inntrykket styrkes av de tilbakemeldingene studentene kom med på referansegruppemøtet, og studentene synes gjennomgående å være godt fornøyd med kurset. Strukturen på kurset er godt utprøvd, og undertegnede har i størst mulig grad søkt å beholde den strukturen på kurset som har vist seg vellykket tidligere. Dette har fungert godt også i år, og kurset har forløpt uten nevneverdige problemer.

b) Forelesninger

Forelesningene på årets kurs har vært delt mellom undertegnede, Strandberg og Tande. Forelesningsrekken har i hovedsak hatt den samme overordnede strukturen som på tidligere kurs. På bakgrunn av tilbakemeldingene på referansegruppemøtet høst 2014 ble det likevel gjort to endringer i årets opplegg. For det første ble forelesningen i årsakslæren ble utvidet fra tre til fire timer, og fordelt over to dager. Med denne strukturen fikk foreleseren (Strandberg) mer tid til å gå i dybden, og ved at forelesningene ble fordelt over to dager fikk studentene bedre tid til å prosessere stoffet underveis. Årsakslæren oppleves som krevende for mange studenter, og mitt inntrykk er at dette grepet ble tatt godt i mot hos studentene. Den andre endringen var at det ble satt av en forelesningstime til gjennomgang av den obligatoriske kursoppgaven uken etter at studentene hadde jobbet med denne. Også dette var et grep studentene ga uttrykk for at de satt stor pris på. En omfordeling av forelesningstiden innebærer likevel at det blir mindre tid igjen til å dekke andre emner. For å hente inn tiden ble det kuttet litt i ulike emner, og tilbakemeldingen fra studentene har vært at dette stort sett fungerte greit. Likevel ble det kanskje, som studentene også påpekte på referansegruppemøtet, noe knapt om internasjonalisering. For fremtiden bør man nok gi internasjonaliseringsaspektet noe mer plass, gjerne allerede i innføringsforelesningen.

Totalt sett synes forelesningene å ha fungert godt. Mitt pedagogiske hovedformål med forelesningene var å bruke forelesningstiden til å hjelpe studentene med å få oversikt over faget og forståelse for sammenhengen mellom de spørsmålene som drøftes i litteraturen. På referansegruppemøtet trakk studentene særlig frem dette som et svært positivt element ved forelesningsrekken. Forelesningsrekken synes dermed å ha fungert etter sitt formål.

Forelesningene ble tatt opp, og videoopptakene ble lagt ut på edublogs ca tre uker før eksamen. Tilsvarende opplegg ble også brukt på kurset i 2014. Valget om ikke å publisere opptak av forelesningene fortløpende bygger på et pedagogisk standpunkt. Dersom forelesningsopptakene publiseres fortløpende ser jeg en klar fare i at studentene bruker for mye tid på passiv læring i form

av å repetere forelesningene, fremfor aktivt å jobbe med stoffet selv. Standpunktet høstet massiv kritikk på referansegruppemøtet. En innvending var at opplegget var uheldig for studenter som var syke, eller av andre grunner gikk glipp av enkeltforelesninger. Dette er en kjent innvending mot opplegget, og jeg er ikke overbevist om at hensynet til de få studentene dette antagelig gjelder er mer tungtveiende enn de pedagogiske hensynene opplegget bygger på.

En mer alarmerende innvending kom fra studenter som ønsket å transkribere forelesningene, og som mente at det ble for liten tid til slik transkribering når forelesningene ble tilgjengeliggjort kort tid før eksamen. Jeg gravde litt i dette temaet på referansegruppemøtet, og det kom frem at det ikke var uvanlig at studenter var tilknyttet såkalte «transkriberingslag» som i fellesskap transkriberte forelesningene umiddelbart etter at videooptakene ble lagt ut. Denne praksisen er etter mitt syn svært betenkelig av flere grunner. En ting er at det å utarbeide slike transkripsjonsnotater fort kan være i strid med opphavsrettslige regler. En annen ting er de pedagogiske konsekvensene av denne praksisen.

Det fremgår av studieplanen for vårt masterprogram at studiet «byggjer på problembasert læring». Et viktig element i et pedagogisk opplegg som bygger på problembasert læring er at læringen skal skje gjennom studentenes aktive arbeid med lærestoffet. Et studieopplegg hvor studentene først er tilstede på forelesning, dernest bruker tid på å transkribere forelesningene, og til sist bruker tid på gjentatte ganger repetere disse transkripsjonsnotatene vil innebære det stikk motsatte av aktivt arbeid med lærestoffet. Et slikt opplegg vil i stor grad lede til at studentene kan gjenfortelle det som har blitt gjennomgått på forelesning, men i langt mindre grad har forståelse for stoffet eller evne til å anvende sin kunnskap på et praktisk tilfelle.

Dersom det stemmer, slik utsagn på referansegruppemøtet tyder på, at en relativt stor andel av våre studenter bruker tid på transkribering av forelesningsopptakene, så innebærer det, etter min mening, at vi bør stille et stort spørsmålstegn ved vår praksis med å legge ut opptak av forelesningene. Vi bør i alle fall stille spørsmålet om hvilket formål denne praksisen har, og hvordan denne praksisen bidrar til formålet om at studiet skal bygge på problembasert læring. Etter mitt syn er dette et spørsmål av generell relevans, og det bør derfor ikke alene overlates til den enkelte kursansvarlige å vurdere dette. Jeg vil derfor oppfordre Studieutvalget til å drøfte dette spørsmålet, og i alle fall å komme med generelle innspill eller råd til de kursansvarlige på dette punktet.

c) Arbeidsgruppesamlingene

De oppgavene som har vært brukt på arbeidsgruppesamlingene er i all hovedsak de samme som har vært brukt tidligere på kurset. Grunntanken bak oppgavesettet er at det skal være en stigning i vanskelighetsgrad underveis på kurset, og dette synes å ha fungert etter hensikten. Oppgavesettet har også vært satt sammen slik at det har vært litt variasjon mellom nye tema og tema som allerede har vært gjennomgått på forelesning når studentene skal jobbe med den aktuelle oppgaven. Tanken bak denne strukturen er at studentene dels må jobbe med å anvende kjent stoff og dels må sette seg inn i ukjent rettsstoff når de jobber med oppgavene. Også dette synes å ha fungert etter hensikten, og studentene på referansegruppemøtet ga stort sett uttrykk for at de satt pris på denne kombinasjonen.

Som en prøveordning ble en av arbeidsgruppeoppgavene i år kun diskutert muntlig på arbeidsgruppesamlingen. Dette ble gjort for å skaffe rom for utvidet ordgrense på en omfattende og

eksamenslignende siste arbeidsgruppeoppgave på kurset. På tidligere kurs har ordgrensen på 1500 ord skapt problemer for studentene på denne oppgaven, og økningen av ordgrensen på årets kurs ble tatt svært godt imot av studentene. Den eksamenslignende oppgaven fyller et pedagogisk viktig formål, og det er også mitt inntrykk at studentene setter stor pris på muligheten til å besvare en slik omfattende oppgave før eksamen.

Når det gjelder diskusjonsoppgaven er inntrykket noe mer blandet. Jeg skrev en ny oppgave til denne arbeidsgruppesamlingen, nettopp med tanke på at det var særlig viktig at oppgaven engasjerte studentene og skapte gode muligheter for diskusjon. Dette var etter mitt syn svært vellykket. Både studenter og arbeidsgruppeledere har meldt tilbake om svært stor aktivitet på den aktuelle arbeidsgruppesamlingen. Flere av arbeidsgruppelederne har påpekt at denne oppgaven bidro til at flere studenter bidro i diskusjonen fremfor å fokusere på å ta notater. En del arbeidsgruppeledere har i tillegg kommentert at også aktiviteten i diskusjonene i gruppen ble høyere på de påfølgende arbeidsgruppesamlingene, og knytter dette til den økningen i aktivitet som diskusjonsoppgaven foranlediget. Selv om det nok kan pekes på ulike forklaringer på dette fenomenet, f.eks. at gruppe medlemmene utover i kurset naturlig nok blir bedre kjent og at det av den grunn kan være lettere å delta aktivt i diskusjonene, så synes det generelle inntrykket fra arbeidsgruppelederhold å være at diskusjonsoppgaven fungerte veldig godt. Tilbakemeldingene fra studentene er noe mer varierte. De aller fleste likte oppgaven godt, men enkelte etterlyste muligheten for også å kunne levere denne skriftlig.

I en situasjon hvor man ikke trengte å ta hensyn til ressursproblematikken ville jeg selvsagt helst sett at den utvidede ordgrensen på siste arbeidsgruppeoppgave ble opprettholdt uten at man trengte å fjerne en annen innlevering. Når det er vanskelig å finne handlingsrom til dette, er det min oppfatning at den løsningen som har vært prøvd ut på årets kurs fungerte så godt at den bør videreføres dersom neste års kursansvarlig ønsker dette. Det har stor pedagogisk verdi å kunne gi en eksamenslignende arbeidsgruppeoppgave avslutningsvis på kurset, men dette krever en noe større ordgrense enn 1500 ord. Etter mitt syn er verdien av denne oppgaven så stor at det oppveier ulempene ved at studentene ikke får kommentarer på en av de øvrige arbeidsgruppeoppgavene. Som en av studentene også kommenterte på referansegruppemøtet: «Det er ingen som nekter oss å skrive oppgaven, selv om vi ikke får kommentarer fra arbeidsgruppelederen».

Jeg var inne på tanken å offentliggjøre veiledningen til denne oppgaven i etterkant av den aktuelle arbeidsgruppesamlingen, nettopp for å stimulere studentene til å skrive oppgaven på egenhånd. Faren for at veiledningen på den måten ville bli spredd også til neste kull medførte likevel at jeg lot dette være. Dette er imidlertid et grep som eventuelt kan vurderes på neste års kurs.

d) Storgruppesamlingene

Det er mitt inntrykk at storgruppesamlingene har fungert godt. Storgruppelederne har lagt ned en betydelig innsats, og studentene synes gjennomgående å være fornøyde med utbyttet av storgruppesamlingene. Oppgavesettet til bruk på storgruppesamlingene har i hovedsak vært det samme som tidligere, men det har vært skrevet en ny oppgave. Denne oppgaven fungerte i og for seg etter hensikten, men den kunne nok inneholdt mer informasjon til bruk i ansvarsvurderingen. Dersom denne oppgaven videreføres bør den nok utvikles videre til neste år.

e) Obligatorisk kursoppgave

Den obligatoriske kursoppgaven ble opplevd som passe krevende av studentene. I arbeidet med oppgaven måtte studentene dels håndtere tema som allerede var berørt på forelesning og dels tema som først ble berørt på forelesning etter den obligatoriske kursoppgaven. Studentene måtte altså dels gå i dybden på tema som de kjente til fra før, og dels skaffe seg oversikt over nye tema. Det gjennomgående inntrykket er at studentene opplevde denne kombinasjonen som lærerik. Studentene var også fornøyde med sensorveiledningen til oppgaven, og fremhevet at de fikk god læringseffekt av å se kommentarene fra sensor i sammenheng med fremstillingen i sensorveiledningen.

f) Edublogs

Kursets edublogs-side har hovedsakelig blitt brukt til spørsmål fra studentene og svar fra den kursansvarlige, tilgjengeliggjøring av videoopptak fra forelesning og til enkelte kortere notater om faglige spørsmål som jeg erfarte at studentene opplevde som særlig problematiske. Studentene fikk tilgang til siden i løpet av uke to på kurset, men i første halvdel av kurset ble de oppfordret til å prøve å finne svar på spørsmålet selv fremfor å stille spørsmål på edublogs. Hensikten med dette var å unngå en lang rekke «enkle» spørsmål, og å styre studentene i retning av å måtte jobbe for å finne ut av ting selv fremfor å få et ferdigtygd svar fra den kursansvarlige. Tilnærmingen synes å ha fungert etter hensikten. Studentene har stilt en rekke gode spørsmål, og det har vært krevende å finne tid til å gi alle det grundige svaret de fortjener. Jeg har prøvd å rekke over dette etter beste evne, og det gjennomgående inntrykket er at studentene er svært fornøyde med de svarene de har fått. Edublogs er etter min oppfatning et svært nyttig verktøy for kommunikasjon med studentgruppen, og det kan for fremtiden være verdifullt å utforske muligheten for å ta i bruk ytterligere sider ved dette verktøyet.

g) Litteratur

Lærestoffet på kurset har i år, som tidligere år, vært Nygaards lærebok fra 2007. Alternative lærebøker har vært vurdert, men verken Hagstrøm/Stenvik: Erstatningsrett eller Lødrup: Lærebok i erstatningsrett ble vurdert som totalt sett bedre egnet som lærebok for kurset. Nygaards bok er imidlertid heller ikke ideell som lærebok, men den har den kvaliteten at den holder et høyt akademisk nivå og gir studentene en dyptpløyende og grundig fremstilling av erstatningsretten. Det ville likevel vært ønskelig med et læreverk som ivaretar denne kvaliteten, men som samtidig er oppdatert og mer pedagogisk lagt opp.

h) Eksamen

Eksamen forløp uten problemer.

a) Strykprosent og frafall på eksamen

Strykprosenten på kurset var 0,6 %. Kun to av de leverte besvarelsene ble vurdert til ikke bestått. I tillegg var det ni studenter som trakk seg under eksamen, ni oppmeldte studenter som ikke møtte og tre studenter som ikke møtte grunnet sykdom.

b) Karakterfordeling

Det ble totalt levert 332 eksamensbesvarelser på kurset. Karakterfordelingen var som følger:

A: 32 studenter,	9,6 %
B: 77 studenter	23.2 %
C: 121 studenter	36,4 %
D: 71 studenter	21,4 %
E: 29 studenter	8,7 %
F: 2 studenter	0,6 %

Jeg antok på forhånd at mange studenter ville oppleve eksamensoppgaven som krevende. Likevel viser resultatene at nesten 70 % av studentene leverte en besvarelse som ble bedømt til C eller bedre. Samtidig er andelen stryk svært lav. Tallene tyder på at et stort flertall av studentene har lært erstatningsrett på et godt nivå, og at den pedagogiske målsetningen med kurset slik sett er oppnådd.

f) Samarbeid med administrasjonen

Samarbeidet med administrasjonen har vært svært godt. Som fersk kursansvarlig har det veldig nyttig å kunne støtte seg på den kompetansen og erfaringen som administrasjonen har bygget opp. Ikke minst har kjøreplanen for kurset fungert som et nyttig verktøy for meg. Det har nok ført til noe merarbeid for administrasjonen å måtte forholde seg til en helt fersk kursansvarlig, men det har blitt håndtert på en forbilledlig måte fra administrasjonens side.

Bergen 3. desember 2015

Jan-Ove Færstad
Kursansvarlig JUS 122, høst 2015